

Norway

Dissertations 2017

Svingen-Austestad, Anna. / *Questions concerning the production of subjectivity: on aesthetic practices in art, craft and design studies*. Oslo: Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo, 2017.

How do aesthetic practices produce subjectivity? In her thesis, Anna Svingen-Austestad questions processes of subjectivation in relation to Art, Craft and Design studies (ACDS) in upper secondary school in Norway. The thesis proposes both new theoretical tools and empirical analyses that addresses the politics of subjectivity in relation to concrete art educational practices.

The material of the study has been assembled using ethnographic methods, such as participatory observation, interviews and object analysis, in combination with document analysis. The art didactical study explores four aesthetic practices set in ACDS, and highlights complex processes involved in the form giving of subjectivity in art educational situations.

Proposing to move art didactical focus in ACDS from the visual object and its formal and material properties onto the event of co-creation, Svingen-Austestad argues how haptic, poetic and experimental practices can enable movements and bifurcations in processes of subjectivation, simultaneously as the students can inhabit these paths themselves. Here an opening for something radically new can be created, both in terms of subjectivity and society.

Kronstad, Morten. / *Frå skulebenk til deadlines. Korleis nettjournalistar og journaliststudentar lærer, og korleis dei utviklar journalistfagleg kunnskap*. Bergen: Institutt for pedagogikk, Universitetet i Bergen, 2017.

Uformell læring skjer ofte utan at ein er klar over det, og kjem gjerne som eit resultat av aktivitetar eller hendingar som ikkje er planlagde. Dei siste tiåra har det vorte retta større merksemd kring læringsprosessar som ikkje er direkte intenderte, og uformell læring kan sjåast på som ein prosess der ein tileignar seg personleg kunnskap kring noko. Den lærande er såleis plassert i førarsetet. Personleg kunnskap kan seiast å vere ein type kunnskap som set menneske i stand til å tenkje og utføre særskilde handlingar i særskilde praktiske situasjonar.

Gjennom forskingsstudien har Kronstad undersøkt korleis journaliststudentar og nettjournalistar lærer uformelt, og korleis dei forstår og utviklar kunnskap gjennom utdanning og praksis. Det er vidare gjort greie for kva rolle praktisk kunnskap spelar i utdanninga og korleis nettjournalistar lærer gjennom praktiske erfaringar. Kronstad peikar på at ein teori kring læring på arbeidsplassen bør ta omsyn til at læring skjer på ulike medvitsnivå som omfattar både kognitive, åtferdsmessige, motivasjonelle og kjenslebaserte aspekt.

Den erfaringsbaserte kunnskapen ved journalisten sitt arbeid spelar ei tydeleg rolle allereie under journalistutdanninga, særleg hjå studentar med arbeidserfaring. Erfaringar formar og endrar måten ein møter problemstillingar på, og korleis ein skapar samanheng i eit komplekst materiale. Det blir argumentert for eit sterkare fokus på utvikling av kritisk refleksjon som grunnlag for å kople teori og praksis nærare saman.

Avhandlinga bidreg med kunnskap om rammevilkåra for korleis nettjournalistar handlar og lærer, korleis journaliststudentar utviklar kritisk refleksjon og forstår dette omgrepet, og korleis journaliststudentar brukar erfaringane sine og eigen praktisk kunnskap under studiet.

Seddighi, Gilda. / *Politicization of grievable lives on the Iranian Facebook pages*. Bergen: Senter for kvinne- og kjønnsforskning, Universitetet i Bergen, 2017.

Sosiale medier, og særlig Facebook, brukes stadig av iranere som vil delta i debatter og skape oppmerksomhet om saker. Sosiale medier har gitt borgerne en mulighet til å bli mer aktive, noe som utfordrer vår forståelse av forholdet mellom privatsfæren og offentlige sfæren.

I avhandlingen analyserer Seddighi tre Facebook-sider som handler om livene til iranske personer som er døde eller som er i fare for å dø. Sidene omhandler ulike aspekter av kvinners rolle, som martyrer, som menneskerettighetsaktivister og som sørgende mor. Seddighi drøfter hvilke liv som er regnet som verdt å sørge over og hvordan disse blir presentert og diskutert på Facebook. Dette gjør hun ved å se på den iranske politiske kulturen for å sørge over martyrer. Hun trekker inn normer for kjønn og seksualitet i analysen.

Avhandlingen viser at referanser til familiekjærlighet skaper oppmerksomhet om drepte mennesker og mennesker i livsfare, og at sorgen blir synlig gjennom kvinners rolle i familien, blant annet morsrollen. Normer for kjønn og seksualitet gir et grunnlag for å anerkjenne sorg og skape oppmerksomhet mot mennesker i livsfare på Facebook-sidene. Som følge av dette, problematiserer avhandlingen hva som kan regnes som politiske handlinger, selv om disse handlingene hevdes å være apolitiske, og synliggjør kvinners politiske handlinger på Facebook.

Analysen av «sørgbare» liv på Facebook viser at sosiale normer og historiske prosesser til en viss grad betinger hvem som er verdt å sørge over og hvem som kan demonstrere sorg på Facebook.

Touileb, Samia. / *Automatically Inducing Information Structures. A Text Mining Approach Based on the Distributional Hypothesis*. Bergen: Institutt for informasjons- og medievitenskap, Universitetet i Bergen, 2017.

I avhandlingen sin har Samia Touileb koblet sammen lingvistiske og samfunnsvitenskapelige teorier for å utvikle en ny automatisert tekstutvinningsmetode som inducerer strukturer av ordsekvenser. Disse strukturene reflekterer hvordan et gitt tema er diskutert.

Tilnærmingen hennes bruker en grammatikkinduksjons-algoritme for å fange det strukturelle aspektet av språket. Dette står i kontrast til metodene som for øyeblikket dominerer samfunnsvitenskapelige anvendelser av tekstutvinning. Hennes metode overviner noen av standardmetodenes begrensninger. Hun viser hvordan enkelte ord og deres frekvenser kan fortelle hva en tekst handler om, men at man må ta hensyn til ordrekkefølgen for å få oversikt over diskursen og hva som egentlig er sagt.

Informasjonsstrukturer produsert av hennes metode har en fordel i forhold til bruk av nøkkelord, siden de også oppsummerer deres samtekst. Strukturene inneholder både ordet, ofte brukte ordkombinasjoner før og etter ordet, og andre ord som brukes i lignende kontekster.

Slike strukturer kan bli brukt til å analysere data for forskjellige formål, og de kan avdekke hva som egentlig er sagt om nøkkelbegreper. Informasjonsstrukturene kan også klassifisere noen av de ulike måtene nøkkelordene er diskutert på. Hennes metode har blitt testet for å identifisere hvordan folk kan gi ulike fremstillinger av virkeligheten, enten det er snakk om klimaendringer eller oljeboring i Lofoten, ved å se på ordvalget deres og hvordan disse ordene er satt sammen.

Vatnøy, Eirik. / *The Rhetoric of Networked Publics: Studying Social Network Sites as Rhetorical Arenas for Political Talk*. Bergen: Institutt for informasjons- og medievitenskap, Universitetet i Bergen, 2017.

Basert på intervjuer og en case-studie av #jegharopplevd undersøker Vatnøy hvordan sosiale medier som Twitter og Facebook har etablert seg som nye retoriske arenaer i norsk offentligheten. Avhandlingen konsentrerer seg om "expert citizens": Politisk kompetente aktører med nærhet til politiske institusjoner og tilgang til etablerte mediekkanaler som i ulik grad har omfavnet sosiale medier som deres primære arena for samfunnsdebatt. Avhandlingen gir en grundig beskrivelse av dette sjiktet av samfunnsdebattanter og hvordan de forstår sin egen rolle og bidrag til offentlighet.

Vatnøy argumenterer for at Norge er et særlig interessant tilfelle for å utforske politisk debatt i sosiale medier. Norge er et lite språkfelleskap med en egalitær offentlighet og en konsensusorientert politisk tradisjon. Dette, i kombinasjon med teknologiske og økonomiske omveltninger i pressen, legger forholdene til rette for en mer sammenhengende nasjonal samtale blant "expert citizens" i sosiale medier.

Avhandlingen utforsker videre hvordan debattene preges av de arenaene de utspiller seg innenfor. Disse retoriske arenaene innebærer en ny form for individualisering av det politiske ordskiftet som skiller seg både fra tidligere former for kollektive bevegelser og fra TV-alderens "intimisering" og "personalisering" av politikk. Individualiseringen er kjennetegnet av en sterk kobling mellom aktørenes offentlige roller, deres forhold til sakene og de argumentasjonsnormene de promoterer. Sakene som oppleves som dominerende i sosiale medier, som innvandring, kjønnsroller og verdispørsmål, oppfattes som saker engasjerte borgere er forventet å ha en selvstendig og reflektert holdning til.

Ved å kombinere ulike sosiologiske og retoriske teorier etablerer Vatnøy et nytt analyseapparat for retorisk praksis i nye medier og på tvers av nye og etablerte medier. På denne måten utvider avhandlingen gjeldende forståelser av den digitale offentligheten og av forholdet mellom nye medier og retorisk praksis.

Xiong, Zuojun. / *On the Logic of Multicast Messaging and Balance in Social Networks*. Bergen: Institutt for informasjons- og medievitenskap, Universitetet i Bergen, 2017.

Å forstå sosiale nettverk er en av vår tids største vitenskapelige utfordringer. I avhandlingen sin har Zuojun Xiong studert de grunnleggende prinsippene bak informasjonsflyt i sosiale nettverk. Konsekvensene av ulike typer kommunikasjon i sosiale nettverk, f.eks. at Anne tweeter at hun har fått en ny jobb, for distribusjonen av informasjon (hvem vet hva) i nettverket er ofte komplekse og subtile. F.eks. er konsekvensene av Annes tweet ikke bare at

Bjørn, som følger Anne, vet at Anne har fått en ny jobb, men også at Bjørn vet at Camilla vet at Anne har fått en ny jobb - dersom Bjørn visste fra før at Camilla følger Anne.

Dersom vi skal kunne få en datamaskin til å resonnerer om informasjonsflyt i sosiale nettverk, må vi modellere slike effekter presist og fullstendig, og formalisere de grunnleggende prinsippene som ligger bak slik resonnering. Det er det Xiong har gjort, ved å bruke formell logikk.

Hovedresultatene i arbeidet hans er grunnleggende logiske aksiomer og regler som kan brukes til å mekanisk resonnerer om informasjonsflyt i sosiale nettverk på en presis, korrekt og fullstendig måte. Dette arbeidet er grunnforskning som viser muligheter og begrensinger for praktisk implementasjon av kunstig intelligens. Avhandlingen bidrar også med nye formallogiske teknikker innen modallogikk. Forskningen er på mange måter tverrfaglig, den anvender formell logikk og analyse av sosiale nettverk på problemer innen kunstig intelligens.

Nag, Wenche. / *Stretched Connectedness. Sociality and Self at the Dawn of the Smartphone*. Oslo: Institutt for medier og kommunikasjon, Universitetet i Oslo, 2017.

Denne våren er det ti år siden Facebook omfavnet Norge. Ikke lenge etter gjorde de første smarttelefonene sitt inntog. Siden da har vår tilstedeværelse på digitale flater blitt kraftig utvidet. Hva har dette betydd for hvordan vi forholder oss til oss selv, til hverandre og til kommersielle aktører?

Nag konkluderer med at vi har fått framveksten av en samfunnstilstand betegnet av «tøyd sammenkobling». Her er vi som enkeltmennesker koblet sammen i en kompleks vev av sosio-teknologiske bånd gjort mulig gjennom våre vedvarende økonomisk-teknologiske bånd til kommersielle aktører. Konsekvensen er et jevnt tilsig av valgmuligheter som drar oss i motstridende retninger.

- Bruk av internett og smarttelefoner har plassert oss i en spenning mellom ønsket om overflod og på samme tid begrensning; om fornyelse og på samme tid kontinuitet; om frihet og på samme tid trygghet. Spenningene er ikke nye som sådan, men de er forsterket med internettifiseringen av samfunnet, sier Nag. Hun baserer avhandlingen på egne empiriske studier av henholdsvis internett-basert musikkbruk og personlig kommunikasjon fra inngangen til 2000-tallet og fram til i dag, samt et bredt tilfang av tilgrensende studier og teorier.

- Tøyd sammenkobling innebærer at sosiale normer, forventninger og kompetanse jevnlig må bearbeides og re-forhandles. Dette gjelder også på institusjonelt nivå etter hvert som internett og smarttelefoner er blitt integrert på stadig flere samfunnsområder, avslutter Nag.

Østby, Kim Johansen. / *From Embracing Eternity to Riding the Bull: Representations of Homosexuality and Gender in the Video Game Series Mass Effect and Dragon Age*. Oslo: Institutt for medier og kommunikasjon, Universitetet i Oslo, 2017.

Homoseksualitet har vært stort sett fraværende som et seriøst tema i vestlige mainstream-dataspill, men dette er nå i endring. Mye av denne endringen er takket være den kanadiske

spillutvikleren BioWare, som med sine rollespillserier Mass Effect og Dragon Age har markert seg som en utvikler som vil utfordre og utvikle representasjonspraksiser i spill.

I avhandlingen gjennomfører Kim Johansen Østby en omfattende kritisk tekstanalyse av seks spill i BioWares Mass Effect og Dragon Age og undersøker hvordan homoseksualitet og kjønn representeres, samt hvordan disse representasjonene kan og bør forstås i en større kulturell kontekst. Avhandlingen fokuserer på dataspill som viktige kulturelle tekster og diskuterer BioWares representasjonspraksiser i lys av den vestlige spillindustriens nåværende hovedtilnærming til seksualitets- og kjønns mangfold: valgfritt innhold hvor spilleren selv ofte er ansvarlig for/får bestemme mangfoldstypene. På én side er strategien med valgfritt innhold et engasjerende mediespesifikt fenomen, men på en annen side kan det også føre til en mangfoldsmarginalisering der innhold som spilleren selv ikke velger aldri dukker opp.

Analysen deles inn i to hoveddeler hvor han undersøker representasjonspraksisene i den 'offentlige' spillverdenen (det mer eller mindre obligatoriske spillinnholdet) og i den 'private' spillverdenen (det mer eller mindre valgfrie innholdet), 'romansene': romantiske forhold som spilleren kan inngå med ikke-spillbare karakterer (NPCer). Avhandlingen diskuterer hvordan de offentlige spillverdenene har et grunnleggende heteronormativt premiss som er både forsiktig og selvmotsigende i sine representasjonspraksiser, og som kompliseres ytterligere av de mulige spillerhandlingene. Dette premisset svekkes over tid med nye spillutgivelser. De private spillverdenene kan være mye mer eksperimentelle og normbrytende fordi innholdet må aktivt velges av spillerne selv.

Spillseriene blir mer og mer progressive over tid, men avhandlingen viser også hvordan de har helt forskjellige overordnede forhold til kvinnelig og mannlig homoseksualitet. Kvinnelig homoseksualitet representeres gjerne som (heterofilt) erotisk, fascinerende, offentlig fantasi, som tema for samtaler og morsomme referanser og ofte som noe helt ordinært. Mannlig homoseksualitet, derimot, representeres ofte som mer fremmed og angstfylt og som potensielt truende og problematisk. Østby diskuterer hvordan disse forskjellene reflekterer generelle kulturelle holdninger, og argumenterer for at spillutviklere (og andre medieprodusenter) må anerkjenne og bryte med disse holdningene.

Kim Johansen Østbys avhandling er banebrytende på dette feltet og er nyttig både for forskere og for spillutviklere som ønsker å utforske homoseksualitet og kjønn i sine spill.

Moges, Mulatu Alemayehu. / *Why silence? Reporting Internal Conflict in Ethiopian Newspapers*. Oslo: Institutt for medier og kommunikasjon, Universitetet i Oslo, 2017.

Mens nyhetsmedier rundt om i verden generelt viser stor interesse for konfliktrelaterte hendelser, finner denne avhandlingen at etiopisk presse foretrekker å være tause om nasjonale konflikter.

Avhandlingens formål er å undersøke hvordan interne, nasjonale konflikter ble rapportert om i et utvalg etiopiske aviser – Addis Admas, Reporter, The Daily Monitor og The Ethiopian Herald – i perioden 2005-2013. Avisene har alle relativt store opplag og lang fartstid i Etiopia, og er i utgangspunktet opptatt av å dekke viktige og aktuelle saker. Avhandlingen fokuserer på perioden 2005-2013, et tidsrom da det pågikk flere alvorlige interne konflikter i Etiopia. På tross av disse konfliktene, relatert til etnisitet, religion, internt fordrevne og fordeling av makt

og ressenser, viser analysen at de utvalgte avisene i stor grad velger å ignorere eller ikke fullt ut rapportere om disse hendelsene og avdekker hvordan dette gjennomføres i praksis.

Samtidig fortsatte de indre konfliktene og spesielt de relatert til etnisitet. å vokse både i styrke og omfang. Konfliktene resulterte i at folk ble tvangsflyttet og drept, og mange lever i redsel. Avhandlingen viser hvordan journalistene i de utvalgte avisene arbeidet i frykt for represalier fra myndighetene, og i mange tilfeller foretrakk å utøve selvsensur fremfor å dekke konfliktrelaterte hendelser, selv om disse var av stor relevans for samfunnet. Analysen viser at dette var en bevisst strategi fra mediernes side og hvordan sensur og press fra myndighetene preget journalistene og deres arbeid.

Knudsen, Kristian Nødtvedt. / *#iLive – konturer af en performativ dramadidaktik i en digital samtid*. Trondheim: Institutt for lærerutdanning, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet/NTNU, 2017.

Hensigten med denne ph.d.-afhandling er at undersøge, hvordan det performative og digitale samfund kan revitalisere dramadidaktik. I afhandlingen bringer jeg de sociale medier og deres komplekse kommunikative strategier med ind i en drama/teaterfaglig kontekst og undersøger, hvordan de kan anvendes til at videreudvikle drama/teaterfagdidaktik. En del af ph.d.-projektet har således også været at udvikle og gennemføre et dramadidaktisk undervisningsforløb for gymnasieelever (#iLive).

Afhandlingen er artikelbaseret og består af fire artikler samt en sammenfattende kappe. Den overordnede studie er forankret i et performativt, praksisledet forskningsparadigme, og det empiriske materiale består blandt andet af videooptagelser af #iLive og egen udviklingspraksis, deltagerlog samt et kort spørgeskema. De sociale medier er ligeledes blevet brugt som en måde at dokumentere og udvikle min egen forskningspraksis på i løbet af hele perioden. I studien peger jeg på flere områder, hvor en moderne dramapædagogisk didaktik udfordres i mødet med de sociale medier. Dette sker blandt andet i forbindelse med at anvende dramatisk fiktion og dramaturgi i didaktisk kontekst. Men også i relation til at praktisere dramadidaktik inden for et klassisk aristotelisk kunstsyn. Gennem studien foreslår jeg, som svar på disse udfordringer, konturerne af en performativ dramadidaktik. En didaktik, som i dialog med Jacques Rancières æstetiske regime (2000/2012), opererer med et fiktionsbegreb og en dramaturgi, som varetager kompleksiteten, som er forbundet med meningsskabende processer på de sociale medier.

Ethvert forsøg på at revitalisere eller forny faglige perspektiver indebærer at ryste allerede etablerede forestillinger om, hvad dramaundervisning er. Dette indebærer en form for kritik rettet mod drama/teaterfaget selv. Jeg mener, at kritiske refleksioner kan føre til en mere nuanceret faglig både-og-holdning. En sådan holdning indebærer en vilje til at ville vende fokus hen mod potentielle områder for faglig udvikling. I mit ph.d.-projekt har det performative og digitale samfund været et sådant område.